

Vuosikertomus 2008

Tiivistelmä

Euroopan työterveys- ja työturvallisuusvirasto

ISSN 1681-0155

<http://osha.europa.eu>

Euroopan
työterveys- ja
työturvallisuusvirasto

Vuoden 2008 tärkeimmät tapahtumat

Euroopan työterveys- ja työturvallisuusvirasto (EU-OSHA) pyrkii suojelemaan Euroopan työntekijöitä keräämällä, analysoimalla ja levittämällä työsuojelutietoa sekä edistämällä kulttuuria, jolla ehkäistään tapaturmia ja sairauksia.

Vuonna 2008 tämä edellytti toimia monilla keskeisillä aloilla, sillä virasto pyrki korostamaan, että maailmanlaajuisten talousvaikeuksien aikana organisaatioilla ei ole varaa vähentää työterveyden ja työturvallisuuden (TTT) merkitystä.

Vuonna 2008 viraston työtä muovasi [yhteisön työterveys- ja työturvallisuusstrategia vuosiksi 2007–2012](#). Strategian tavoitteena on vähentää tapaturmia ja työperäisiä sairauksia koko EU:ssa, ja siinä korostetaan viraston roolin tärkeyttä.

Vuonna 2008 viraston johtokunta hyväksyi myös uuden viisivuotisen [viraston strategian vuosiksi 2009–2013](#). Tähän sisältyy uusi monivuotinen työohjelma, joka liittyy läheisesti viraston pitkän aikavälin tavoitteisiin ja arvoihin.

TIEDON KERUU JA ANALYSOINTI

Työsuojelutietojen keruuseen ja analysointiin liittyvien tehtävien puitteissa viraston Euroopan riskienseurantakeskus (ERO) teki toteutettavuustutkimuksen eri menetelmistä, joiden avulla voidaan ennakoita uusista tekniikoista ja uusista työtavoista johtuvia mahdollisia tulevia työsuojeluriskejä. Viraston *Foresight-hankkeessa* katsotaan eteenpäin kymmenen vuoden aikavälillä ja autetaan päätöksentekijöitä ryhtymään *heti* toimeen, jotta eurooppalaisilla työntekijöillä olisi turvalliset työpaikat.

Virasto viimeisteli raportin [Asiantuntijaennuste uusista kemiallisista riskeistä](#), joka on viimeinen korkeatasoisten raporttien sarjassa, jossa esitetään uusimmat tiedot työsuojeluun liittyvillä nopeasti muuttuvilla aloilla ja yksilöidään aiheet, joihin tutkijoiden ja päätöksentekijöiden on kiinnitettävä huomiota. Uusia kemiallisia riskejä koskevassa raportissa yksilöidään aineiden ryhmät, mukaan lukien syöpää aiheuttavat aineet sekä herkistävät ja allergisoivat kemikaalit, jotka aiheuttavat

erityisesti huolta, kun otetaan huomioon niiden vaikutus työntekijöiden terveyteen.

Muissa ERO:n julkaisuissa esitetään yhteenveto nykyisistä tiedoista [työperäisistä ihoaltistuksista](#) ja [ihosairauksista: ääriälytystuksesta](#) ja niiden aiheuttamista terveysvaikutuksista sekä [nanohiukkaisista](#) ja niiden mahdollisista vaikutuksista työterveyteen ja työturvallisuuteen.

Työsuojelu lukuina -hanke tarjoaa edelleen näyttöperustaa tapaturmien ja työperäisten sairauksien ehkäisyssä vertaamalla tilastotietoja eri lähteistä ja Euroopan maista. Vuonna 2008 hankkeessa keskityttiin jätehuoltoon ja hengityselinten sairauksiin.

Uudessa raportissa [Asiantuntijaennuste esiin nousevista psykososiaalisista riskeistä](#) osoitettiin, että stressi ja muut psykososiaaliset riskit vaikuttavat yhä suurempaan määrään eurooppalaisia työntekijöitä. Psykososiaalisista riskeistä ja niiden vaikutuksista sekä stressiin liittyviä tilastotietoja kerättiin raportissa *OSH in figures: Stress (työsuojelu lukuina: stressi)*.

[Eurooppalainen yritystutkimus uusista ja esiin nousemista olevista riskeistä \(ESENER\)](#) käynnistettiin vuonna 2008. Tässä hankkeessa terveys- ja turvallisuusalan edustajilta ja johtajilta kerätään tietoa siitä, miten riskinhallintaa on tällä hetkellä järjestetty työpaikoilla, ja siinä keskitytään erityisesti psykososiaalisiin riskeihin.

Yhteisymmärryspöytäkirja hyväksyttiin osana [NEW OSH ERA -hanketta](#), jossa pyritään koordinoimaan eurooppalaista tutkimusta uusista ja esiin nousemista olevista riskeistä. *Pöytäkirjassa* esitetään Euroopan eri maiden yhteisten tutkimustoimien painopistealat.

Työympäristötietojen alalla, jolla pyritään edistämään jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä tietojen keruussa ja tutkimuksessa, virasto laati kolme tärkeää raporttia tukeakseen vuosien 2008–2009 *Terveellinen työ - riskienarviointikampanjaa* ja jakoi *hyvän käytännön palkintoja*. Kyseisillä palkinnoilla palkitaan yrityksiä ja muita organisaatioita, jotka ovat antaneet merkittävän panoksen riskinarvioinnin parantamiseen työpaikalla.

Uudessa raportissa [Hotelli-, ravintola- ja ateriapalvelualan \(HORECA\) työturvallisuus](#), esitetään yleiskatsaus alasta, joistakin alan yleisistä riskeistä ja työntekijöiden suojelutavoista.

Virasto keräsi myös tietoa maantiekuljetusalan terveys- ja turvallisuusriskeistä.

Tulevaa taloudellisia kannustimia koskevaa raporttia valmisteltiin, ja siinä esitetään ajantasainen katsaus eri kannustimista, joita Euroopan maat tarjoavat hyvän työsuojelun aikaansaamiseksi. *Työsuojelua ja taloudellista suorituskykyä pienissä ja keskisuurissa yrityksissä* käsittelevässä kirjallisuuskatsauksessa tutkitaan taloudellisen hyödyn ja hyvien työolojen välistä yhteyttä.

Virasto osallistui *Työterveyden edistämishankkeen* suunnitteluun. Hankkeessa kerätään ja levitetään tietoja, joilla voidaan kehittää työterveyden edistämiskampanjoita.

Käytännön tietoja saatiin [siivousalan työntekijöiden](#) turvallisuus- ja terveysongelmista, ja lisäksi tehtiin tapaustutkimuksia tavoista integroida tai sisällyttää työturvallisuus- ja työterveysasiat koulutukseen.

Vuoden 2007 tuki- ja liikuntaelinsairauksia käsittelevän *Keveyttä työhön* -kampanjan jälkeen virasto julkaisi raportin *TULE-sairauksien ehkäisystä*. Raportissa annetaan neuvoja siitä, miten ehkäistä tuki- ja liikuntaelinsairauksia työpaikalla.

Myös rakennusten kunnossapidosta ja työpaikkojen laitteista tehtiin valmisteluja ja kerättiin tietoja. Nämä ovat viraston Euroopan-laajuisen vuosina 2010–2011 toteutettavan *Terveellinen työ* -kampanjan aiheita.

Vuonna 2008 tehtiin sopimus uudesta asiantuntijakeskuksesta, joka on Euroopan keskeisten työsuojelulaitosten yhteinen hanke. Asiantuntijakeskus on viraston työsuojelutietojen tärkein lähde. Sopimus voidaan uusina enintään neljäksi vuodeksi.

VIESTINTÄ, KAMPANJOINTI JA PR-TOIMINTA

Työsuojelutietojen levittämisen näkökulmasta virasto pyrki edistämään *Terveellinen työ -riskienarviointikampanjaa*. Riskien perusteellinen arviointi on työterveys- ja työturvallisuusjohtamisen kulmakivi. Tähän

mennessä seminaareihin, koulutustilaisuuksiin ja työpajoihin on osallistunut yli 7 000 henkeä ja noin 2 miljoonaa painettua julkaisua on jaettu.

Kampanja on ensimmäinen, joka perustuu uuteen kaksivuotiseen malliin, joka antaa enemmän aikaa valmisteluille ja seurannalle, erityisesti hyvien käytäntöjen edistämiseksi ja verkostojen ja kumppanuuksien kehittämisessä, jotka ovat keskeisiä kampanjan onnistumisen kannalta. Vuoden 2008 loppuun mennessä 17 organisaatiota oli ilmoittautunut [viralliseksi kampanjakumppaniksi](#).

Euroopan työsuojeluviikko pidettiin 20.–24. lokakuuta 2008, jolloin järjestettiin satoja kampanjatapahtumia ja -toimia kaikkialla Euroopassa.

Kampanjassa otettiin käyttöön uusi joustavampi tukimalli koordinaatiokeskuksille, jotka ovat yleensä eri Euroopan maiden kansallisia työsuojelulaitoksia. *Eurooppalaisten kampanjoiden tukipaketti* (ECAP) perustuu viraston alihankkijoiden palvelutarjontaan.

Vuoden 2007 *Keveyttä työhön -kampanjan päätöstapahtuma* järjestettiin 26. helmikuuta 2008. Päätöstapahtumassa jaettiin *Euroopan hyvän käytännön palkinnot*, jotka annetaan organisaatioille, jotka ovat vaikuttaneet merkittävästi TULE-sairauksien torjuntaan.

Virasto tiedotti toiminnastaan Google AdWordsin avulla ja markkinoi paikallisissa lehdistötiedotteissa uusia raporttejaan psykososiaalisista riskeistä ja HORECA-alasta.

[Viraston ulkopuolinen arvio viraston aikaisemmista kampanjoista](#) ja aloitteista toteutettiin vuonna 2008.

Uusia työkaluja ja yhden linkin reittejä lisättiin [viraston verkkosivuille](#), ja [Napo](#), suosittu sarjakuvahahmo, sai omat verkkosivunsa. Perustettiin käyttäjäryhmä, joka seurasi viraston verkkosivujen tehokkuutta.

Virasto myös jatkoi julkaisuohjelmaansa, ja välitti työsuojelutietoa laajalle yleisölle.

VERKON KEHITTÄMINEN

Virasto kehitti edelleen verkostojaan EU:n tasolla, ja Brysselin yhteystoimisto koordinoi sen työtä Euroopan komission, Euroopan

parlamentin, Euroopan talous- ja sosiaalikomitean ja muiden tahojen kanssa.

Virasto osallistui edelleen ohjelmiin, joissa maita valmistellaan liittymään EU:hun yhdenmukaistamalla niiden työsuojelutoimia nykyisten jäsenvaltioiden työsuojelutoimien kanssa.

Vuonna 2008 virasto vahvisti edelleen yhteistyötään kansainvälisten kumppaneidensa – erityisesti Kansainvälisen työjärjestön (ILO), Maailman terveysjärjestön (WHO) ja johtavien työsuojelutarkastajien komitean (SLIC) – kanssa vaihtaakseen kokemuksia ja hyvän käytännön esimerkkejä ja löytääkseen synergiaetuja kampanjoinnin ja valistustoimien välillä.

NÄKYMÄT VUONNA 2009

Vuoden 2009 painopistealat ovat seuraavat: uusien ja esiin nousemassa olevien (luultavasti ensin energia- ja ympäristöalan) riskien ennakointimenetelmien täytäntöönpano, naisten työssä kohtaamia riskejä koskevien

tietojen keruu osana ”Työsuojelu lukuina” - hanketta, [ESENER-tutkimuksen](#) tulosten esittely, kuljetusalan työsuojeluriskejä koskevien raporttien kehittäminen, julkisia ja yksityisiä hankkeita koskeva tutkimus ja sen hyödyntäminen, kun tarjotaan taloudellisia kannustimia hyvän työsuojelun aikaansaamiseksi.

Lisäksi vuoden 2009 kampanjatoimintaan sisältyy riskinarviointia koskevan [Terveellinen työ -kampanjan](#) toinen vuosi, [hyvän käytännön palkintojen](#) esittely sekä kampanjaraporttien ja online-riskinarviointivälineiden saataville tuominen ja kampanjan päätöstapahtuma marraskuussa. Samanaikaisesti tehdään valmisteluja, jotka liittyvät viraston seuraavaan terveellinen työ -kampanjaan, jonka painopiste on turvallinen kunnossapito vuosina 2010–2011.

Kampanjakumppanuuksia luodaan jälleen, ja kampanjamateriaalia (mukaan lukien kampanjasivusto) laaditaan 22 kielellä.

Uudesta kampanjamallista ja uudesta ECAP-rahoituspaketista tehdään ulkoinen arviointi.